

**VLADÁR, VOJTECH. PRAMENE PRÁVA KATOLÍCKEJ
CIRKVI V HISTORICKOM VÝVOJI. PLZEŇ : ALEŠ ČĚNEK,
2009, 220 s. ISBN: 978-80-7380-187-8.
(RECENZIA)**

DOC. JUDR. MIRIAM LACLAVÍKOVÁ, PhD.
DOC. JUDR. PHDr. ADRIANA ŠVECOVÁ, PhD.
TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE
PRÁVNICKÁ FAKULTA
KATEDRA DEJÍN PRÁVA

V recenzovanej knihe kolegu z trnavskej právnickej fakulty sa predkladá nielen akademickému obci, ale aj širšej odbornej a laickej verejnosti vcelku kompaktná predstava a právo-historický pohľad na vývoj prameňov práva Katolíckej cirkvi. Ide o jeden z prvých syntetizujúcich pohľadov predstaviteľa mladej, nastupujúcej generácie právnych vedcov do odboru kánonického práva.

Základom predkladanej práce, slúžiacej i na učebné účely, je pojednanie o prameňoch práva Katolíckej cirkvi od začiatku jej vývoja až po obdobie Druhého vatikánskeho koncilu. Autor zvolil časový horizont podstatnej časti dejinného vývoja Katolíckej cirkvi, ktorá sa prezentuje ako inštitúcia aj ako relevantný právotvorný činiteľ. Autor sa v predkladanej práci nezaobrá v súčasnosti platným Kódexom kánonického práva (*Codex Iuris Canonici*), ktorý „v nijakom prípade nemôžeme označiť za históriu Katolíckej cirkvi a jej práva“ (s. 192).

Koncepcia a štruktúra práce vychádza z dominantného využitia historickej, resp. právo-historickej metódy. Autor tak čo v najväčšej snahe o komplexnosť a prehľadnosť výkladu prechádza jednotlivými etapami histórie Katolíckej cirkvi s osobitným dôrazom na obdobia súvisiace s konkrétnymi prameňmi práva. Pri následnom vecnom rozbere jednotlivých prameňov práva autor pracuje metódou analytickou a syntetickou s charakteristikou relevantných prameňov práva a ich miesta v systéme prameňov práva Katolíckej cirkvi. Čiastočne v rámci metodológie našla svoje využitie aj metóda komparatívna, či už vo vecnej alebo v chronologickej línii. Bližší pohľad na obsah jednotlivých kapitol nám azda najlepšie predstaví systematiku a spôsob vlastnej autorskej práce. V prvej kapitole autor považoval za potrebné (zrejme z didaktických a propedeutických dôvodov) aspoň stručne sa zmieniť o pojme a predmete kánonického práva, na čo nadviazala druhá kapitola výkladmi o prameňoch práva Katolíckej cirkvi, a to na báze systematiky teórie práva

a následne systematiky kánonického práva. Podobne zrejme propedeutické dôvody doviedli autora k pripojeniu základných a všeobecných charakteristík niektorých dôležitých pojmov, podstatných pre ďalší výklad práce (napr. tradícia, kanonizovaná obyčaj, pápežské právne akty, právne zbierky, konkordáty, penitenciále a i.). Treťou kapitolou sa začína vlastný výklad historického vývoja prameňov práva Katolíckej cirkvi podľa členenia vývoja kánonického práva; obdobie predklasické, *ius antiquum* (3. kapitola); obdobie klasické, *ius novum medii aevi* (4. kapitola); obdobie poklasické, *ius novissimum* (5. kapitola) a obdobie kodifikovaného práva, *ius codificatum* (6. kapitola). Medzníkmi v uvedených obdobiach vývoja kánonického práva boli významné diela (Graciánov dekrét, legislatíva Tridentského koncilu či Kódex kánonického práva z roku 1917), ktoré v rozhodujúcej miere predurčili nasledujúci právny vývoj. Z hľadiska vnútornej skladby obsahu jednotlivých kapitol autor zachováva z didaktických dôvodov vhodnú rovnakú štruktúru vychádzajúcu z historického náčrtu danej doby (so zdôvodnením správneho pochopenia uplatnenia miesta a významu daného prameňa práva), z charakteristiky prameňov práva Katolíckej cirkvi v danom období s osobitným zreteľom na pramene práva zásadného významu. V závere jednotlivých kapitol je venovaný priestor vývoju východných katolíckych (čiastočne tiež ortodoxných) cirkví a metodologickej poznámke napomáhajúcej pochopiť samotný proces prípravy jednotlivých prameňov práva Katolíckej cirkvi. Orientáciu v samotnej práci podstatne uľahčí menný a vecný register.

Koncept práce a aj jej samotný obsah vychádza z prioritného didaktického a propedeutického zamerania. Napriek tomu v nej možno nájsť množstvo nových a zaujímavých informácií, navyše, čo považujeme za výrazné pozitívum práce, podaných zrozumiteľným, prehľadným a zaujímavým štýlom. Bohatý poznámkový aparát uspokojí aj náročnejšieho čitateľa. Práca je svojím vecným zameraním prínosom k dejinám práva v širšom ideovom aj obsahovom kontexte nielen európskeho, ale v rozsahu univerzálnosti katolicizmu aj celosvetového vývoja najpočetnejšej a najvplyvnejšej cirkvi.

Možno s autorom súhlasiť, že táto téma bližšie prispieva k pochopeniu funkcie práva a relativity právnych pojmov vo vzťahu k istým obdobiam vývoja Katolíckej cirkvi, ale i svetskej spoločnosti. Poskytuje svojim historickým pramenným základom taký prepotrebný priestor a platformu pre právne základy medzináboženského, ako aj svetonázorového dialógu, ktorý je v dobe globalizácie a aj z nej prameniacych napätí taký dôležitý. Za hlavný cieľ si autor totiž v prezentovanej práci zvolil ambiciózny zámer podať „komplexný syntetický prierezový pohľad na vývoj prameňov práva Katolíckej cirkvi, ako aj na podstatné legislatívne zmeny, ktoré v kánonickom práve v priebehu jeho histórie nastali“ (s. 15). Podľa nášho názoru bol autorom sledovaný zámer naplnený, a to vcelku pútavým spôsobom, ktorý iste okrem odbornej a študentskej obce osloví aj širšiu laickú verejnosť.